

Egzamin

Poniższy test zawiera 9 zadań.

We wszystkich zadaniach należy podać również numery przepisów, o które opiera się rozwiązanie.

Wszystkie rozdziały, chyba że zaznaczono inaczej, pochodzą z gry meczowej na wysokim poziomie, bez zastrzeżeń.

Za każde zadanie można zdobyć maksymalnie 5 punktów.

Na tę część egzaminu przewidziano 60 minut.

Powodzenia!

Zadanie 1

26 ♠ A104

E/obie ♥ KQ63

♦ AJ7

♣ 984

♠ 3

♥ A9752

♦ 853

♣ AKQJ

	N	
W		E
	S	

♠ K98765

♥ J

♦ Q1042

♣ 65

♠ QJ2

♥ 1084

♦ K96

♣ 10732

W	N	E	S
1♥		2♠	

Wezwany do stołu sędzia widzi przed sobą „sekwencję” pokazaną powyżej.

Zbierając fakty, ustala, że obie zapowiedzi padły jednocześnie.

Podaj wszystkie możliwości, jakie sędzia przedstawi przy stole zawodnikom.

Zadanie 2

30

♠ KQ74

E/nikt

♥ 108

♦ KJ102

♣ QJ8

♠ 953

♥ AKQJ74

♦ Q

♣ 654

	N	
W		E
	S	

♠ J108

♥ 63

♦ 98754

♣ 732

♠ A62

♥ 952

♦ A63

♣ AK109

W	N	E	S
		PAS	1NT
PAS	2♣	PAS	2♦
PAS	3NT	PAS	PAS
PAS			

1NT = 15-17

2♣ = Stayman

2♦ = brak starszych czwórek

W wistuje ♥A.

Od N ♥8, od E ♥3, od S ♥2.

W ponawia, ♥K, do którego E dorzuca blotkę karo.

Zanim S zdąży zagrać, W pokazuje swoje pozostałe kiery i oświadcza: "no te 6 kierów to wezmę, resztę przecież chyba masz, pokażmy karty".

S w tym momencie odkrywa fałszywkę prawego obrońcy i woła sędziego, któremu tłumaczy, że gdyby przeciwnicy pozwolili mu spróbować się zorientować, co się dzieje, to może przygwoździłby karo i nakazał wist w ten kolor, kompletując resztę lew. Domaga się rekompensaty.

Zadanie 3

20

♠ A972

W/obie

♥ 94

♦ 9642

♣ AK7

♠ K63

♥ AQ762

♦ KJ

♣ J83

	N	
W		E
	S	

♠ Q104

♥ 105

♦ Q1083

♣ 10652

♠ J85

♥ KJ83

♦ A75

♣ Q94

W	N	E	S
PAS	1♣		
1NT	PAS	PAS	X
2♥	PAS	PAS	X
PAS	PAS	PAS	

1NT = 15-17

W, rozpoczynając licytację, głośno mówi: "otwieram jedno bez atu".

Niestety, zaczytany w wydruku historii z poprzedniej sesji, wyciąga z kasety licytacyjnej karteczkę "PAS". N po tym "pasie" otwiera licytację odzywką 1♣.

E wzywa sędziego, który zarządza odpowiednie sprostowanie – licytacja toczy się w związku z tym jak pokazano wyżej.

Wist: ♦6.

Wynik: bez 2, +500.

WE po zakończeniu rozdania wołają sędziego, poddając pod wątpliwość obu kontr zawodnika S – sugerują, że S niczym nie ryzykował, wiedząc, że jego partner ma drugoręczne otwarcie.

Zadanie 4

20	♠ 632	
W/obie	♥ AKQ632	
	♦ 9	
	♣ 1054	
♠ KQJ9		♠ 1054
♥ J94		♥ 10875
♦ 76		♦ 1053
♣ 9632		♣ QJ8
	♠ A87	
	♥ ==	
	♦ AKQJ842	
	♣ AK7	

S rozgrywa 6♦.

Wist: ♠K, S bierze ♠A i po dłuuuugim namyśle... zagrywa ze stołu ♥A, do którego WE dokładają blotki (z ręki: ♠).

Ze stołu kolejna figura ♥ (z ręki kolejny ♠) – teraz W zauważa, co się stało i wzywa sędziego.

Zadanie 5

Maksy, impreza rangi Mistrzostw Polski, bez zasłon

12	♠ QJ532	
W/NS	♥ AJ104	
	♦ 4	
	♣ J87	
♠ A84		♠ 109
♥ Q53		♥ 972
♦ AQ7		♦ K98632
♣ AK53		♣ Q6
		♠ K76
		♥ K86
		♦ J105
		♣ 10942

W	N	E	S
1♣	1♠	PAS	2♠
2NT	PAS	3♦*	PAS
3♥	PAS	4♦**	PAS
PAS	PAS		

3♦ = alertowane: „transfer”

Po 4♦: „ojej, chyba jednak nie transfer”

Wynik: 10 lew, -130.

Po zakończeniu rozgrywki NS wzywają sędziego na okoliczność dziwnego tłumaczenia odzywki 3♦.

Grupy zawodników o zbliżonym do graczy E i W poziomie, zapytani o licytację po 3♥, wybierają przejściowe 3♠ (w ok. 60-70%) lub 3NT (pozostali), a to w ok. połowie przypadków prowadzi do kontraktu 3NT na linii WE. Nikt nawet nie rozważa PASa.

Czy sędzia ma tu cokolwiek do roboty? Jaki werdykt wydaje?

Frekwens rozdania (bez tego stołu) to:

3NT E/W +2	1
3NT E/W +1	4
2NT E/W +3	1
2NT E/W +2	1
3♦ E/W, +1	4
5♦ E/W, -1	3

Zadanie 6

	♠ A98										
	♥ 832										
	♦ A10752										
	♣ K7										
♠ 1073	<table border="1"><tr><td></td><td>N</td><td></td></tr><tr><td>W</td><td></td><td>E</td></tr><tr><td></td><td>S</td><td></td></tr></table>		N		W		E		S		♠ QJ6
	N										
W		E									
	S										
♥ KQJ109		♥ 764									
♦ 96		♦ J3									
♣ J84		♣ Q10652									
	♠ K542										
	♥ A5										
	♦ KQ84										
	♣ A93										

S rozgrywa 3NT po wiście ♥K.

Ze stołu ♥2, od E – ♥7, z ręki – ♥5, której rozgrywający, w rozkojarzeniu, nie zakrywa.

W zagrywa ♥Q, dalej: ♥3, ♥6 i teraz S zakrywa ♥5, myśląc, że zagrał ją do tej lewy.

W gra ♥W, S dysponuje ze stołu ♥8 i w tym momencie orientuje się, że ma odłożoną o jedną kartę mniej niż pozostali zawodnicy.

Panie sędzio!

Zadanie 7

28

♠ Q1098

W/NS

♥ Q9

♦ 10862

♣ K108

♠ KJ4

♥ A765

♦ 74

♣ AJ52

	N	
W		E
	S	

♠ A53

♥ 43

♦ KJ95

♣ Q974

♠ 762

♥ KJ1082

♦ AQ3

♣ 63

W	N	E	S
1NT*	PAS	PAS	2♦**
PAS	PAS	X***	2♥
X***	PAS	PAS	PAS

1NT = 12-14

2♦ = transfer na kiery, brak alertu

Kontry EW = karne

Przebieg rozgrywki:

W	N	E	S	W	N	E
♥A	♥9	♥3	♥2			
♠4	♠8	♠A	♠2			
		♠3	♠6	♠K	♠9	
♠J	♠Q	♠5	♠7			
	♦2	♦5	♦Q	♦4		
			♦A	♥5(!)	♦6	♦9
♥6	♥Q	♥4	♥K			
			♥J	♥7	♦8	♣4
			♣3	♣A	♣8	♣7
♣2	♣K	♣9	♣6			

Teraz S zagrywa ♠10 i pokazuje pozostałe w ręce atuty. Swoje.

NS odkrywają w ręce W drugie karo – wołają sędziego. Podczas gdy sędzia zarządza sprostowanie fałszywki, WE zwracają uwagę na brak alertu odzywki 2♦. Gracz E sugeruje, że pozwoliliby grać przeciwnikom 2♦ bez kontry. Co na to sędzia?

Zadanie 8

21	♠ A4		
N/NS	♥ 73		
	♦ A86		
	♣ AKQ942		
♠ K92		N	♠ Q107653
♥ A42		W	♥ KJ10
♦ Q2		E	♦ 543
♣ 108753		S	♣ 6
	♠ J8		
	♥ Q9865		
	♦ KJ1097		
	♣ J		

S rozgrywa 3NT.

Wist: ♠9, zabita ♠A.

Rozgrywający przechodzi do ręki ♣J i oświadcza: „biore 6 trefli i asa, króla karo”.

W protestuje, wskazując swoją piątą ♣10 – wezwany zostaje sędzia.

S po zobaczeniu całego rozkładu domaga się w takim razie 4 lew treflowych i pięciu lew karowych, skoro ♦D spada do asa i króla, których zgranie wskazał w swojej deklaracji – upiera się, że zagra kara z góry.

Zadanie 9

6

E/EW

♠ K1042

♥ J1075

♦ J1043

♣ 8

♠ AJ53

♥ A32

♦ 953

♣ A62

♠ 9876

♥ ==

♦ AKQ72

♣ Q1075

♠ Q

♥ KQ9864

♦ 8

♣ KJ943

Diagram showing a bridge hand layout with a central box labeled N, W, E, S. A diagonal line crosses the box from the top-left to the bottom-right.

W	N	E	S
		1♦	3♣*
X	3♠	4♦	PAS
5♦	PAS	PAS	PAS

3♣ = S do W: ♥+♣

N do E: ♠+♣ (zgodnie z systemem)

Wist: ♠Q. Bez 3, +300.

WE wołają sędziego, skarżąc się, że różne tłumaczenia po obu stronach zasłony uniemożliwiły im osiągnięcie lepszego kontraktu.

W twierdzi, że gdyby dostał to samo tłumaczenie, co jego partner, mógłby zaliczować 3NT.

Egzamin – karta odpowiedzi

Imię i nazwisko:

Zadanie 1

Numery przepisów:

Zadanie 2

Numery przepisów:

Zadanie 3

Numery przepisów:

Zadanie 4

Numery przepisów:

Zadanie 5

Numery przepisów:

Zadanie 6

Numery przepisów:

Zadanie 7

Numery przepisów:

Zadanie 8

Numery przepisów:

Zadanie 9

Numery przepisów:

Egzamin – rozwiązania

Zadanie 1

Zgodnie z przepisem **33**, musimy uznać, że otwarcie 2♠ padło wcześniej niż odzywka 1♥.

1♥ jest więc nie dość, że odzywką poza kolejnością, to jeszcze niewystarczającą. Przepis **27A2** każe nam najpierw rozważać ją jako poza kolejnością.

Gracz N może więc ją zaakceptować (**P29A**). Jeśli tego nie zrobi, wycofujemy zapowiedź (**P29B**), licytacja wróci do S, a następnie:

- Jeśli spasuje, W będzie musiał powtórzyć 1♥ (**P31A1**)
- Jeśli nie spasuje, jesteśmy w **P31A2** i E będzie musiał pasować raz lub do końca licytacji (w zależności od przepisowej zapowiedzi W)

Jeśli licytacja potoczy się 2♠-PAS-1♥, przechodzimy do **P27**. N ponownie może zaakceptować nieprzepisową zapowiedź (**P27A1**). Jeśli tego nie zrobi, przejdziemy do zastępowania odzywki niewystarczającej zapowiedzią przepisową (**P27B**, być może **P27D**).

Wszystkie te opcje (a także możliwość orzeczenia ograniczeń wistowych wg **P26** jeśli tylko pojawi się zapowiedź wycofana), powinny zostać przedstawione zawodnikom przy stole zanim podejmą jakąkolwiek decyzję. Dużo, prawda?

Zadanie 2

Fałszywy renons uprawomocnił się, strona wykraczająca złożyła roszczenie (**P63A3**) - nie możemy go już poprawić, nie przygwoździmy żadnej karty.

WE złożyli roszczenie – co do jego poprawności nie mamy żadnych wątpliwości. Normalny wynik rozdania (bez rekompensaty za fałszywy renons) to 7 lew dla rozgrywającego.

Rekompensata za fałszywy renons w tym wypadku wynosi 1 lewę (**P64A2**, NIE **P64A1**) – więc na razie zapisujemy rozgrywającemu 8 lew.

Czy możemy zapisać mu więcej? Na pewno jesteśmy pełni zrozumienia dla rozgrywającego, w związku z tym, co się właśnie stało – ale samo współczucie to jeszcze za mało.

Jednym z przepisów, które moglibyśmy rozważać do uzasadnienia wyniku rozjemczego w tym rozdaniu, jest **P64C**. Jednakże, służy on do przywrócenia sprawiedliwości do stanu sprzed popętnienia fałszywego renonsu, a nie do stanu sprzed jego uprawomocnienia. A, jak już ustaliliśmy, bez fałszywego renonsu zapisalibyśmy rozgrywającemu 7 lew, więc mniej niż dostał w wyniku rekompensaty fałszywki.

Zapisujemy nieszczęsnemu rozgrywającemu **8 lew**.

Należy również zastanowić się, czy ma zastosowanie kombinacja **P23** i **P72B1**. W mógł zdawać sobie sprawę, że jego zachowanie (złożenie roszczenia) może przynieść mu korzyść (a przeciwnikowi – stratę). Ale czy popełnił jakiegokolwiek wykroczenie?

Przykład można porównać z [symulacją nr 9 z tegorocznych warsztatów EBL](#), w szczególności przypadkiem b).

Widzimy, że gdyby nasz E zorientował się w swojej fałszywce i zwrócił na nią uwagę jednocześnie z roszczeniem swojego partnera, nakazalibyśmy poprawienie fałszywego renonsu – co z kolei sprawiłoby, że roszczenie przestało być prawidłowe, ale nadal musiałoby obowiązywać.

Zadanie 3

Werdykt: **wynik utrzymany**.

Zapowiedź W była niezamierzona.

P25A4 mówi wprost, że informacja z wycofanego otwarcia 1♣ jest legalna dla strony NS (a nielegalna dla WE). Przy okazji pokazuje to, jak ważne – również dla zachowania dobrej atmosfery przy stoliku – jest, by sędzia podczas wykonywania sprostowania jasno komunikował legalność i nielegalność informacji.

Problem wydarzył się przy prawdziwym stoliku – choć w rzeczywistości skończył się na sprostowaniu zapowiedzi niezamierzonej i zaznaczeniu legalności informacji z wycofanych zapowiedzi dla strony NS.

Zadanie 4

Możemy brać pod uwagę dwa werdykty.

Pierwszy: E, zagrywając po wyjściu rozgrywającego z ręki dziadka, zaakceptował nieprawidłowe wyjście (**P53A, P55A**). Nakazujemy dalszą grę, rozgrywający realizuje 13 lew (po prostu – pozwalamy mu grać dalej). Drugi: rozgrywający mógł zdawać sobie sprawę, że może przynieść stratę niewykraczającym. Ba, mógł wiedzieć, że wychodząc ze złej ręki, nie może stracić (czasem zrealizuje w ten sposób kontrakt, czasem co najwyżej wróci do punktu wyjścia, czyli do swoich 10 lew). **P23** i **P72B1** umożliwiają orzeczenie wyniku rozjemczego, w którym rozgrywającemu zapisuje się jego 10 lew.

Czy możemy jakoś połączyć oba werdykty?

Strona niewykraczająca poprzez swoje niefortunne działanie (akceptację wyjścia rozgrywającego poza kolejnością), wypracowała sobie swoją stratę. **P12C1b** pozwala nam zapisać stronie WE rezultat, który był wynikiem ich działań po zaistnieniu nieprawidłowości. Jednocześnie, ten sam przepis mówi, że NS powinni ponieść w pełni konsekwencje swojego wykroczenia (tu: naruszenia **P23**).

W efekcie: werdykt to **zapisowy dzielony wynik rozjemczy: 6♦ -2, -200 dla NS, 6♦ +1, +1390 dla WE**.

Zadanie 5

Pierwszy problem, w którym niezbędna jest brydżowa ocena sytuacji.

Problemem błędnej informacji nie musimy się w tym rozdaniu raczej przejmować – NS dysponowali błędnym znaczeniem 3♦ jedynie przez jedno okrażenie licytacji, a do tego pół z tego okrażenia mogło być wycofane na podstawie **P21**.

Ale to, oczywiście, nie koniec problemu (a nawet nie jego początek). **P75A** nakazuje nam jeszcze pochylić się nad kwestią dodatkowej informacji, jaką swoim oryginalnym tłumaczeniem udostępnił partnerowi W.

Po zapowiedzi 3♥, licytacja 4♦ jest w pewien sposób naturalnym odruchem zawodników ("bo przecież trzeba jakoś naprostować nieporozumienie") – jest sugerowana przez UI. Czy posiada logiczną alternatywę? Według przepytanych zawodników – tak, ale nie jest nią PAS.

Obie wybierane zapowiedzi (3♠/3NT) prowadzą najczęściej do kontraktu 3NT, który jest korzystniejszy dla wykraczających. Czy w związku z tym to koniec problemu? Nie!

Pamiętajmy o tym, że to dopiero 4♦ pozwoliło W zorientować się w pomyłce. Po 3♠/3NT wciąż może uważać, że partner ma transfer na kiery – co jest wręcz bardzo prawdopodobne.

Do jakich wniosków nas to doprowadza? Do wyniku ważonego, w którym rozważamy: 3NT+1, 4♥ bez dowolnej liczby lew większej niż 2 (już tyle daje 0% z rozdania) oraz, być może, 5♦-1.

I tu czai się ostatnia pułapka problemu: wynik za 3NT+1 jest na tyle korzystny dla niewykraczających, że należy uważać na sytuację, w której ważeniem pogorszymy wynik stronie niewykraczającej. Przykładowo, już 40% na 3NT i 60% na 4♥ daje WE więcej niż uzyskali przy stole. A wówczas - należy utrzymać wynik ze stołu, z racji braku straty. W szczególności należy unikać uznania, że dalsze możliwości są liczne lub niewystarczająco oczywiste i orzekania odruchowo 40% dla strony wykraczającej - ich wynik przy stole to było 35.7%!

Zadanie 6

Przepisem, który dość dokładnie określa, co mamy zrobić, jest **P67B1a**. Obie strony zagrały w następnej lewie (obrońca – do niej wyszedł, a rozgrywający – zadysponował kartę z dziadka), a wykraczający ma kartę w kolorze wyjścia do lewy wadliwej – asa.

Konsekwencje są więc następujące:

- rozgrywający odsłania asa, uzupełnia nim drugą lewę;
- nie zmienia to przynależności drugiej lewy (nadał wziął ją lewy obrońca), nie zmienia też prawa wyjścia do trzeciej lewy (nie wycofujemy zagranych w niej kart);

- uznajemy, że w drugiej lewie rozgrywający popełnił uprawomocniony fałszywy renons.

W efekcie, obrońcy ściągną pięć lew kierowych, a do tego otrzymują lewą rekompensatę za fałszywy renons w drugiej lewie, nasz wynik to: **3NT -2**.

Dodatkowo, zauważmy, co by się stało, gdyby rozgrywający zagrał trzecią lewę do końca (wziął ją asem) i dopiero zwrócił uwagę na lewą wadliwą. I tak popełniłby fałszywy renons w drugiej lewie, ale, po pierwsze, nie przeziębiliby asa kier (mógłby uzupełnić drugą lewę dowolną kartą) i, po drugie, mógłby teraz ściągnąć pozostałe 9 lew, którymi dysponuje.

Zadanie 7

Omówienie zaczniemy od końca. Fałszywy renons obrońców, który kosztował ich dwie lewy nadróbek, niewątpliwie spełnia definicję „poważnego błędu (niezwiązanego z nieprawidłowością)” (**P12C1b**) – a to oznacza, że jeśli orzekniemy wynik rozjemczy w związku z brakiem alertu, to wykraczający (NS) dostaną jego całość, a niewykraczający (WE) – wynik pomniejszony o stratę spowodowaną fałszywką (różnicę między $2♥x = 2♥x + 2$ uzyskanym po sprostowaniu fałszywego renonsu na podstawie **P64A1**).

Brak alertu miał co najwyżej nieznaczny wpływ na decyzję E. Na tym etapie moglibyśmy więc rozważać jakiś ważony zapisowy wynik rozjemczy, z minimalną wagą (ok. 10%?) dla wyniku $2♦ -1$. Czy taki werdykt należy wydać? Co w pozostałych 90% przypadków? Jak od takiego wyniku odjąć stratę niezwiązaną z wykroczeniem?

To oczywiście jeszcze nie koniec problemu. Gramy bez zastłon, więc ponownie pukamy do drzwi przepisu **75A**. S nie może skorzystać z braku alertu partnera na jego zapowiedź. W jego świetle, partner przepasował sztuczną odzywkę, dodatkowa informacja („partner nie zrozumiał, że nie mam kar”) wyraźnie sugeruje zgłoszenie naszego prawdziwego koloru. Co z logiczną alternatywą?

PAS na $2♦x$ zdecydowanie stanowi logiczną alternatywę dla zgłoszenia kierów. Do czego to prowadzi? Do kontraktu $2♦x$, bez jednej. Czy teraz rozważanie ważenia między $2♦$ a $2♦x$ wciąż ma sens, jako działanie na korzyść niewykraczających? Nie za bardzo...

W efekcie, zapisujemy: **$2♦x -1$ dla NS; $(100\% 2♦x -1) - (100\% 2♥x =) + (100\% 2♥x +2)$ dla WE.**

Problem jest podrasowanym przedmiotem [odwołania nr 6 z Letnich Mistrzostw Ameryki Północnej z 2015](#). Podrasowanym, bo w oryginale nie było fałszywki – była jakaś, niesprecyzowana, akrobatyczna obrona kontraktu $2♥x$. Komisja Odwoławcza natomiast zbyła kwestię straty niezwiązanej z wykroczeniem, stwierdzeniem, że „w kontrakcie $2♥x$ WE nie mogli uzyskać korzystnego wyniku[?], więc koncepcja poważnego błędu nie ma zastosowania[?!]”.

Zadanie 8

Mamy sporne roszczenie, jesteśmy więc w przepisie **70**. Czy sugerowana przez rozgrywającego linia rozgrywki, polegająca na ściągnięciu 4 trefli, a następnie zagranii kar górą, jest ujęta w początkowym oświadczeniu? Nie jest! Początkowe oświadczenie nie określało żadnej linii rozgrywki dla sytuacji, w której rozgrywający nie bierze 6 lew treflowych. Oczywiście nie zmuszamy rozgrywającego do grania trefli „do spodu”, ponieważ **P70E1** pozwala nam przyjąć, że rozgrywający zorientuje się, że nie ma 6 lew treflowych.

W końcu – **P70D1** nie pozwala nam przyjąć linii rozgrywającego (kara górą), jeśli istnieje inna („normalna”), która jest dla rozgrywającego niekorzystna. A taką linią (i to nie tylko „normalną”, ale i całkiem poprawną) jest impas damy karo – nieudany, zresztą.

W efekcie – należy orzec, że **rozgrywający kontrakt przegrywa** (bez ilu dokładnie – jest kwestią poboczną, to mocno zależy od optymalnych wyrzutków prawego obrońcy, ale worek lew w kolorach starszych im się należy).

O wiele ciekawszy problem zaistniałby, gdyby dama karo była trzecia w impasie – gdzie wówczas leży granica między zagranie „nieostrożnym lub słabym” a „nienormalnym”?

Zadanie 9

Jeśli sędziemu propozycja zawodnika W wydała się rozsądna, to bardzo dobrze.

Co dalej? Bardzo prawdopodobnym jest kontrakt 4♠x z ręki N, ale czasem może to być również 3NT z ręki W (a może i 5♥x na NS?). Gramy na zasłonach, więc tym razem nie martwi nas P75A.

Orzekamy wynik rozjemczy (tajemnicze literki i cyferki brzmią tym razem: **P75B, P40B4, P12**), zaakceptujemy **4♠x bez kilku z ręki N**, oraz dowolny sensowny **zapisowy ważony wynik rozjemczy**, uwzględniający również inne kontrakty.